

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrasats 20 céntims

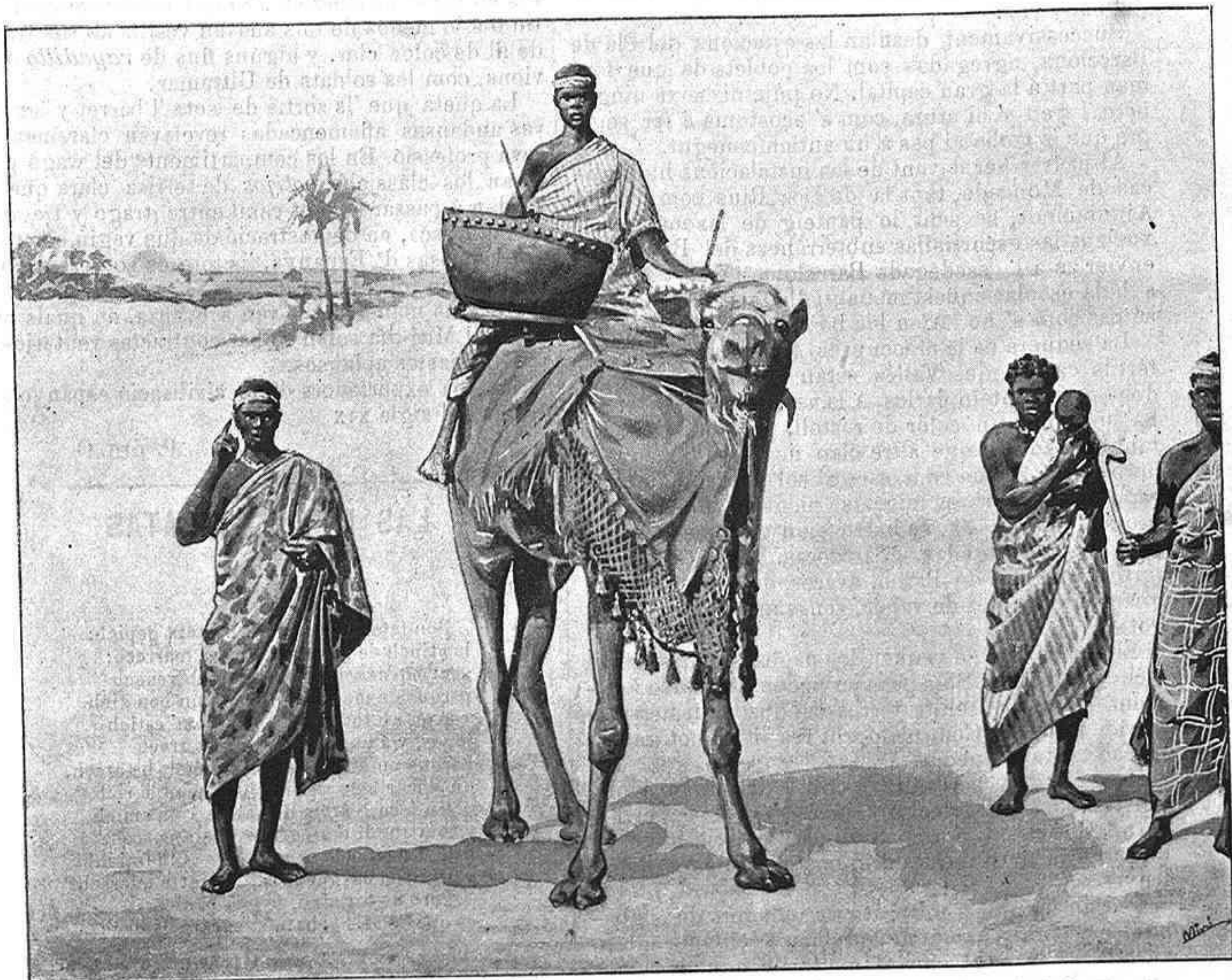
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

ELS ASCHANTIS A LA SEVA TERRA

Una familia de viatge.

CARTAS D' ISTIU

DE VIATJE

Aprèta la calor qu' es un disgust, y 'l sol cada dia al sortir espléndit, encés, destellant flamas, semblava dirme:

—¿Qué hi fas en aquest Barcelona? ¿Encare no estás cansat de suar, de regalimar, d' empaparte? Alsa, alsa, á fer la maleta, que dels que fujen, alguns s' escapan de morir liquidats.

No sé pas en veritat si era 'l sol qui aixís me parlava, perque l' astre rey, com á monarca qu' es de l' Univers, gasta molts fums, y ab los pobres mortals no hi alterna. Pero sí es cert que 'l desitj de anarme'n com cada any en busca de la fresca anava creixent en mí de dia en dia, acabant per convertir-se en una obsessió irresistible, de tal manera que si no me 'n vaig acabo per renyir ab mí mateix.

L' última suada que he fet á Barcelona signé seria, á l' hora de marxar, sota 'l tinglado de l' estació de Fransa. Suada de bany rus. Al carrer de 'n Mina 'n fan pagar deu rals; pero 'l Sr. Planás obsequia á tots los passatjers de franch ab aquest higiènic bany sota l' inflammat tinglado de ferro convertit en una covadora. Per aixó, sens dupte, no farà may, l' estació monumental: los passatjers trobarían á faltar aquest alicient, y ell y la companyia no podrían com ara guanyarse 'l pa ab la suor del rostre... dels altres.

**

Per fi 'l tren arrenca y bocanadas d' ayre fresch y refrigerant entran per las finestras dels wagons. Aquesta especie de dutxa aérea completa l' eficacia del bany rus.

Successivament desfilan las estacions del Plá de Barcelona, agregadas com los poblets de que forman part á la gran capital. No puja ni baixa ningú; pero 'l tren s' hi atura, com s' acostuma á fer sempre que 's troba al pas á un antich conegut.

Al passar per davant de las instalacions hidràulicas de Moncada, tant la de Dos Rius com la del Ajuntament, se sent lo panteig de las máquinas, xuclant las escorriallas subterràneas del Besós, per enviarlas á l' assedegada Barcelona. ¡Y sort que no s' haja escolat aquest manantial! D' altra manera no sé pas com s' ho farían los barceloníns per beure.

La sequera es la preocupació general del país. Los fértils camps del Vallés están agostats, ressechs, dona pena contemplarlos. A la verdor de altres temps ha substituït un color de rostoll, per tot arréu. De tant en tant un que altre clap negre indica que l' herba seca crema com esca al sol contacte de una espurna. Los arbres migrats, plens de fullaraca esgroguehida y clara, se balancejan tristement al impuls de las ventadas agostadoras. Tenen sed, y 'ls núvols passen de llarch, avaros de l' aygua que guardan en estat de vapor, sense amollarne ni una gota.

En los camps se veuen los pagesos, entregats al vici de treballar. Sols per vici poden dedicarse á remoure 'ls empedrehits terrossos, que al desferse se 'n van en pols. ¿Com plantarhi res si res pot germinar ab tanta sequedat?

Tots ells han perdut ja la cullita de tardanías que pels infelissos agricultors representa 'l pa del hivern. ¿Qué menjarán quan vinga l' estació freda, en que tota la naturalesa dorm ensopida, sense donar fruyt?

Podrán menjar á tot pasto recaudadors de contribucions, comissionats de apremis, agents de subasta, que posarán al encant molts de aquells camps que no lleven, ni per pagar la contribució. ¿Y de

aqueixa mamella pansida la ma implacable dels nostres governants ne té de treure la sustancia per pagar los interessos dels empréstits que cada dia contreuen, y per sostenir los inmensos despilfarros que se 'ns xuclan de viu en viu?

¡Pobre país! ...

**

En lloch se veu tant l' estat de miseria de las suferidas classes agrícolas que á tothom alimentan ab lo seu suor, com recorrent las comarcas que atravessa la línea férrea de Fransa. Qui las ha vistas altres anys tan riatlleras, frescas y verdejants, y las contempla avuy secas, agostadas, pansidas, no pot menos de sentir dintre del cor un fondo moviment de llástima.

Lo passatjer, al atravessarlas, mes que un viatge de recreo realisa un viatge de tristesa.

Aquest estat del país se traslluheix en lo moviment de passatjers, qu' es molt escás. En la major part de las estacions lo tren s' atura en vá.

Vaig fer una part del viatge fins á Figueras ahont vaig detenirme, ab lo mestre Nicolau. Ell continuá cap á Fransa y Alemania, pelegrí del art, desitjós de arribar sense detenirse, á la Meca wagneriana, á Bayreuth, ahont aquest dia s' están donant las consabudas representacions del *Anell del Nibelungo* y de las últimas obras del gran compositor. Al mateix temps me digué que aprofitaria 'l viatge pera estudiar l' organizació de las principals bandas de música alemanas. Prompte veurém si aquest estudi resulta profitós á la banda municipal de Barcelona, que, segons veig en los periódichs, tan gran triunfo acaba de obtenir á Valencia.

Viatjava en lo mateix tren una quadrilla de toreros en direcció á Beziere. Eran ben bé toreros d' istiu ó á lo menos de tals anavan vestits ab sos trajos de fil de color clar, y alguns fins de *rayadillo* ó de vions, com los soldats de Ultramar.

La queta que 'ls sortia de sota 'l barret y las sevas andansas aflamencadas revelavan clarament la seva professió. En los compartiments del wagó portavan los clássichs *botijos* de terrisa clara que 'ls ajudan á passar lo sant camí entre trago y trago d' aygua fresca, en demostració de que vagin com vagin las cosas d' Espanya, 'ls toreros son gent pera pèndres'ho tot á la fresca.

De totas maneras ells van á Fransa, en quals plassas del Mitj-día solen trobar contractas ventatjoses y entussiasistas aplausos.

Son los exportadors de la civilisació espanyola á últims del sigle XIX.

P. DEL O.

LAS MEVAS SABATAS

SONET

Son fetas d' un pegot bastant gepich;
las tinch de quan encare era marrech;
sent novas vaig llensar algún renech
perque de mal, me 'n feyan un bon xich.

Ara, ab tot y ser vellas, jo n' estich
joyós, y á passejar sovint las trech
perque un home ab sabatas molt be crech,
qu' encar' que sigui pobre, sembra rich.

Un jorn, váreig deixarlas á un amich
y com que li eran grans y estava sech,
li ballavan pels peus.... ¡ves quín fatich!....
y al últim caygué 'l pobre dintre un rech.

Però de tot aixó, lo més bonich
es que 'ls tals sabatots, encare 'ls dech.

JAUME BALAGUER Y SOLER.

•••

AYGUAS MEDICINALS

A casa 'l metje:

—Senyor doctor, jo no puch viure.

—¿Y aixó?... ¿Qué tením? ¿qué tením?

—No ho sé!... Una postració, una desgana que 'm desespera.—

El doctor polsa al pacient, li mira la llengua, l'ausculta, li somet els ulls á un exámen microscopich....

—Resulta, donchs, que vosté 's queixa de....

—De res. Pero ¡aquest decahiment, aquesta desgana!...

—¿Es dir que ha perdut l' apetit?

—Completament. Menjo menos que un pinsá, y encare fent un esforç terrible.... ¡Dónguim alguna cosa que 'm fassi recobrar la gana!....

—Pues... á la má te 'l remey. No ha de fer res més cosa que anar á pendre las ayguas.

—¿Quínas?

—Las de la Font-verda. Per la dolencia que vosté té, no coneixen rival. ¡Han fet miracles!

—¿Y tornan la gana desseguida?

—Es com qui diu, arribá y moldre. ¡Ja veurá que denressa sentirá 'ls efectes!—

El pacient paga la consulta y 's retira, ple 'l seu cor de rialleras esperansas.

—¿Ha dit la Font-verda?

—Sí senyor; ayguas especials per fer recobrar la gana.

**

A la Font-verda.

El pacient fa sis días que hi es, y no s' hi coneix gran cosa. Y encare lo poch que s' hi coneix, s' hauría de mirar si es en sentit d' empitjorar ó de millorar.

Una tarde, al arribar á la font, se topa ab un antich company.

—¡Antón!....

—¡Manelet!

Aquest Manelet es un senyor gras, plé de galdas, respirant salut per tots quatre costats.

—¿Tú per aquí?

—Avuy he arribat. Vinch á pendre las ayguas d' aquesta font. El metje me las ha receptadas.

—¿Quín metje es?

—El doctor Mánigample.

El pacient magre obra 'ls ulls y la boca ab admiració no fingida.

—¿Y per qué t' hi ha fet venir aquí?

—Perque assegura que m' anirán molt bé.

—¿Qu' estás malalt, per ventura?

—Precisament malalt, no; pero s' ha despertat en mí una gana, un afany de menjar, que á mes de no semblarme natural, m' aniquila, m' empobreix, me té de mal-humor....

—¿Y 'l doctor Mánigample es el qui t' ha indicat la propietat d' aquestas ayguas?....

—Ell mateix. ¿Per qué? ¿Qué 'l coneixes?

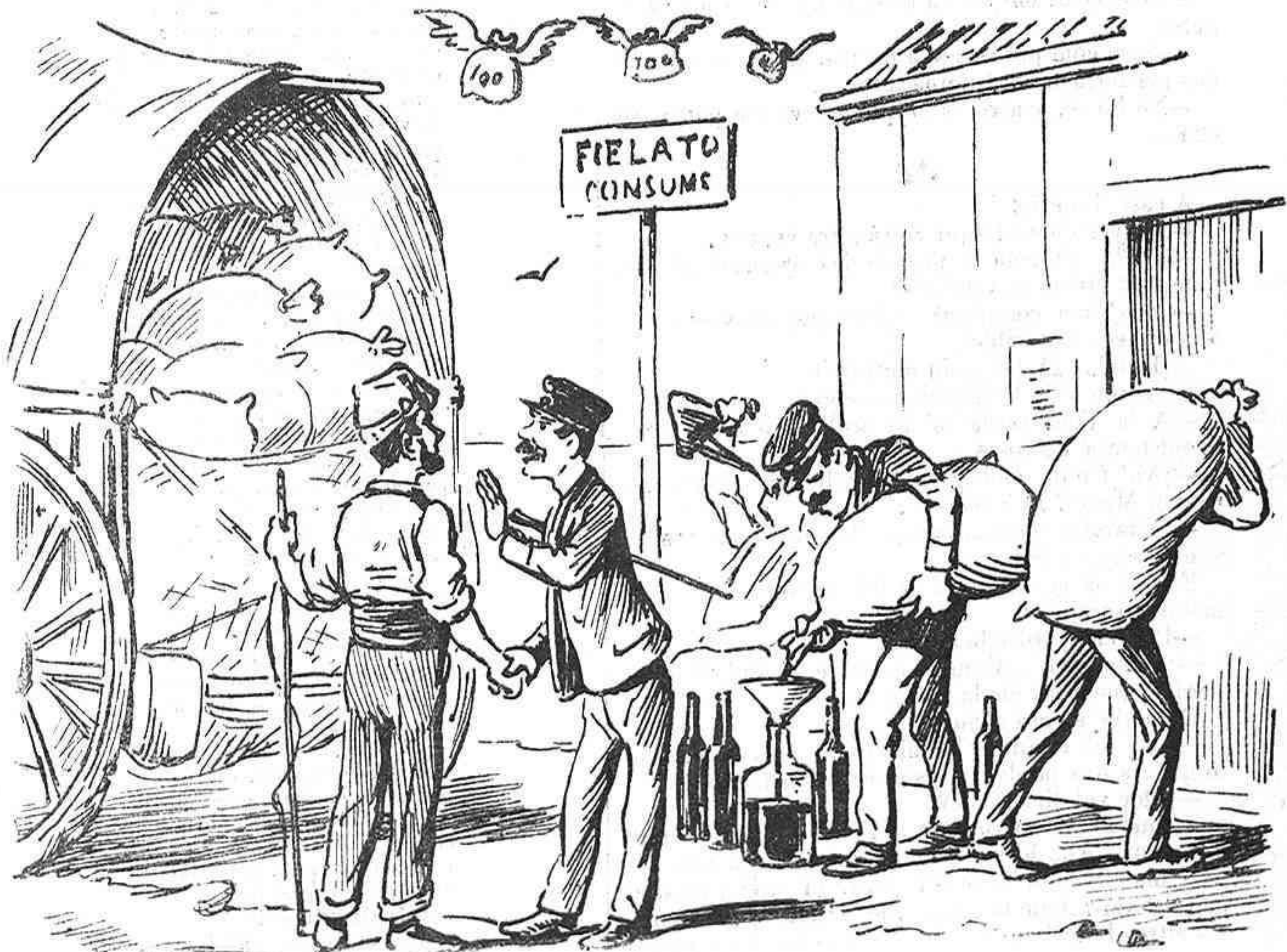
—Es el meu metje.

—¿Y qué?

—Que... no ho entench. Jo també hi vingut á la Font-Verda per recomendació seva.—

En Manelet fixa la mirada en l' Antón ab un ayre de compassió que sembla volguer dir: Aquest home

COM SE COBRAN LOS CONSUMS

—Bueno, no necessiteu taló; ja podeu tirar amunt, y gracias.

QUADROS D' ISTIU (per J. M. MARQUÉS)

Del camp à l' era.

's torna boig.... ¡Ves si á n' ell li haurían receptat aquestas ayguas!....

L' Anton li llegeix el pensament y replica molt sério:

—Sí senyor: me las ha receptadas per ferme venir gana.

—¡Pero cómo pot ser, si á mí me las ha recomenadas per férmen perdre una mica!....

—No ho sé; y aixó es lo que ara vaig á posar en clar....

•••

A casa 'l metje:

—Senyor doctor; aquí 'm té altra vegada.

—¿Ya?... ¿Y cómo li proban las ayguas? ¿S' han cumplert els meus vaticinis?....

—¿Si s' han complert?... ¿No comprén vosté mateix qu' es impossible?

—¡Hola!.... ¿Y per quín motiu?—

L' Anton s' hi formalisa de debó.

—A la Font-verda m' he trobat ab un amich, client també de vosté.

—¡Ah! Un de molt gras, roig de cara que 's diu senyor Manel? Ja 'l recordo.

—¿Y també recorda per qué las hi va aconsellar aquellas ayguas?—

El doctor se mossega 'ls llabis, pero replica ab molta naturalitat:

—Per ferli perdre la gana.

—¡Y donchs!.... ¿Cómo es possible, si á n' ell li fan perdre, que á mí me la fassin tornar?

El metje 's posa á riure.

—¿No sab lo qu' es la bolsa? Un joch en el qual lo que 'ls uns perden.... els altres ho guanyan.

—¿Qué vol dir ab aixó?

—Que ab las ayguas de la Font-verda succeheix lo mateix. Allá hi van malalts que tenen massa gana y malalts que 'n tenen poca. ¿Y qué passa, al cap de vall? Que la gana que 'ls uns hi perden.... els altres la troban, y tothom queda curat y content.

A. MAROH.

CARTA OBERTA

Senyoreta Clara Dou:
(Senyora, si no es donzella):
Quan vaig llegir sa querella
Contra 'ls homes en LA ESQUELLA
va venirme molt de nou.

Si no qu' ho he vist, no creuria
de vosté tal disbarat;
per més que també 'm temia
que al final vosté cauria...
en una vulgaritat.

Vosté, pre-clara poetissa
dir dels homes pestes!.... ¡uix!
Vosté pegar per un flux
tan tremebunda pallissa
al meu sexo!.... ¡aixó m' escriuix!

Perque tot lo que relata,
tot aquella saragata
del tranvia y del passeig,
en el meu entendre veig
qu' es una causa molt lata;

Creuré que te altre motiu
per obrar del modo qu' obra;
sé també qu' es al istiu
quan més á vostés se 'ls hi obra
la boca per dí 'l que diu;

Pro sé també (y cla m' ho esplico,
deixant lo que diu la Ciencia
perque ab ella no m' hi fico)
qu' en tot temps del home al mico
hi ha hagut molta diferencia.

Diferencia que al moment
crech coneixerá desd' ara,
y per xó no vull encare
dirli del tot clara-ment,
per més que Clara, no es clara:

Si en lloch d' haber dirigit
contra 'ls homes son escrit,
l' hagués, ab gran propietat
«Contra 'ls micos» titulat,
hauria aixís impedit

que cap home s' enfadés,
y de pas li recordés
que si vosté, amiga cara

te en son nom del ou la clara
ell te clara y lo demás.

Dispensi, y vagi manant;
qu' en prosa y versificant
y altres cosas que no dich,
sentirá un plaher molt gran
en servir-la son amich.

PEPITO LLAUNÉ.

AL VOL

PER LA PESCATERIA.

—¡Llagostíns, noyas, llagostíns!... *vianda dolça*...

—¿A cóm ho pesa aixó?...

—¡No remeni, *senyora*, no remeni!... ¿qu' es pensa que son caragols bovers qu' els fa anar d' aquesta manera?

—Ay filla... ¡dissimuli! no 'm creya que tinguessen lo *cútis* tan delicat...

—¡Es net que li tenen... no hi están acostumats á anar á grapats los peixos d' aquest terrenó!

—Bueno, dona, bueno; no 'ls ni *enmatxucaré* mes... ¿á quin preu los pesa... l' últim?

—Miri, per acabá 'ls hi posaré á deu rals la tersa.

—M' els pesa á quatre?

—Ni á tres y mitj tampoch...

—Y... ¿vol dir que son ben víus?

—¡Ja ho crech!... Encare no fa un quart que cridavan *papá y mamá*...

—¡Caramba... quin senyorío!

—Sí; es l' únich defecte que tenen... l' orgull;... no hi volen res ab... *mitjas senyoras*.

**

—¿Qué te avuy per mi...?

—¿Vol *pelayas, móllaras, rémols, llenguados, sipietas*... vol aquestas *gambas* qu' encare saltan?

—¡Qué 's pensa que soch la compradora dels Jesuitas? á mí 'm convé peix baratet y que ompli:

—¿Vol que li pesi aquesta *murina*?

—¡Passo! ¡vaya uns aléts los dispessers de casa! ¿Sab l' altre dia que li vaig comprar aquella *rajada*? los hagués sentits élls ab élls á taula;... los uns que si era *bonito*... 'ls altres que si era *emperadó*... per poch acaban per tirarse 'ls plats pel cap... Sort que jo vaig treurels de dupte assegurantlos qu' era *llobarro*... Veu, lo dia que 'ls dono *músclos*, sí, que 'm surt acomodo... Ab un parellet de manats de cébas y una punta de bitxo... 'ls arreglo un sufregidet ab una boirada de fragancias y olors que tot lo districte n' heu esment... ¡Es lo plat de mes crédito de la casa!...

—¿Y vol dir que li surt á compte, aixó del *marisch*?

—¡Té rahó, santa cristiana! (baixant la véu) ¡qué no veu que durant tres ápat's seguits faig servir los mateixos músclos, pro aixó sí, com qu' els carrego un bon xich d' especias... ¡no ho preguntí si se 'n llepan los bigotis!... ¡Es ab lo plat que rebo mes ovacions!

**

—Per la graella, noyas, per la graella... miri senyor quin bé de Déu... de plata.

—¿A quan la pesa aquesta sardineta?...

—¿La carnicera?

—No m' hi faig jo ab carniceras... tenen massa mala nomenada... li pregunto á com...

—Pues... á dos rals las quatre décimas.

—¡Hóla! ¿ab qué 's menja aixó de las *décimas*?... ¡aviat s' hi tindrà de vení ab *intréprita* á la pescateria!... li pregunto á com la tersa...

—A dos rals...

—¿A quaranta?

—Qué: ¿á quaranta rals?

—Céntims, dona céntims... quinas ganas de garlar que té...

—¿Oy qué sí?

—Vaja cuiti, cuiti...

—Vamos... tocarém estrena. ¿Quántas tersas ne vol?

—Miri... fássimen mitja... y procuri que n' hi entrin deu...

—¡Móscal ja conéch que te convidats... que s' hi *llensa* d' aquesta manera...

—Cuiti, cuiti mofeta, ¡ah, la vull de la de sobre éh? no n' hi posi cap d' aixafada... ó sino...

—¿La dona de qui diu?

SOLETAT

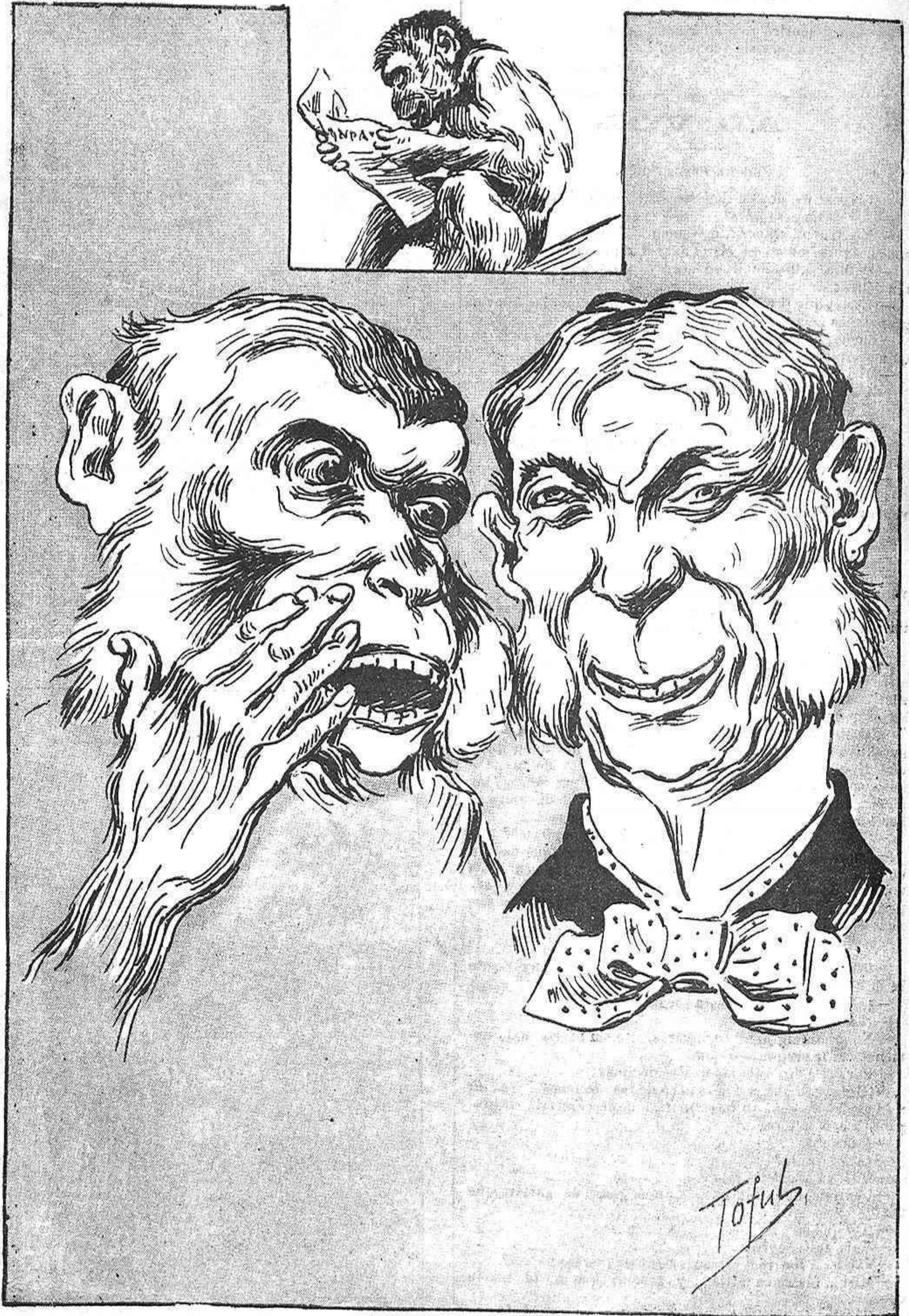
—Verdaderament, per fer dormir, no hi ha com una serenata de cigala.

CULLINT GINESTA

Si l' or d' aquestas floretas | Al ministeri d' Hisenda,
fós de debó |quina renda! | qué n' hi hauria de dobletas

SEMBLANSA

¿Es que 'l mico vé del home
ó es que l' home vé del mico?
Vejin aquestas dos caras
y.... Res; jo no m' embolico.

—Vaja, afanyis... ¡miri que me 'n vaig!...
 —¡Correuhi tots... qu' ara vé la venda!
 —¡Vagi á la porra! cansonera...
 —Vag'hi vosté: (no l' enceto jo 'l *cóve* per mitja tersa.)
 Escolti... ¿vol deixá la direcció que quan hauré tocat es-
 trens li enviaré... pel teléfono?

**

—Tunyina com badella... tunyineta fresca...
 —Pósimen quinze unsas...
 —(Ganga... sense fer preu ni res...) quinze unsas, si es
 servida...
 —Cobri... dugas pessetas...
 —Tú, Xata... ¿qué tens cambi de vuit rals?
 —No son pas *falipinos*?
 —No 'n corran de *falipinos*, de vuit rals...
 —¿Qué dius? ¡hasta de deu ne corren! L' altre día 'm van
encolumá un duro *savillano* que després de moltes proba-
 turas l' he tingut de posá de part.
 —¡Oidá! ¡quina ganga, si te 'n fá de petits!...
 —¿De qui son aquestas dugas... *fulanas*?
 —De una servidora...
 —Pues filla tindrà d' enviarlas á la *Creu roja*.
 —Ay ay, que vol dir?
 —Que 'l *climan* las ha fetas tornar grogas...
 —¡Ay pobre de mí que no 'n tinch d' altres!... tingui,
 tingui, ja la passaré á buscar...
 —Bó; ¿que 'n faré jo ara de la tunyina pesada y talla-
 da?... ¡ay ay! ¿qu' es aixó que s' ha amagat al cistell?...
 —Ay ay, no res no m' hi amagat... tingui...
 —Bueno, ara ja li tinch lo cistell... Quan porti bona mo-
 neda li tornaré 'l cistell y la tunyina. Aixó s' arregla ai-
 xís... ¡Tunyina, noyas, tunyina!...

**

—¿Qué busca, senyora?
 —¿A com els molls?
 —A sis rals la tersa...
 —¿A tres?
 —Si no se 'ls pinta!...
 —Encare no ho son prou de... pintats.
 —No tant com la seva cara, senyora Pellingos... ¡pot
 ben parlar de *pinturas* ab aquesta fesomia de cromo es-
 guerrat!
 —¡¡Pescatera!!

JOSEPH ROSELLÓ.

A UNA ROSSA

La abundó de vostras gracias
 m' ha fet quedar tan confús,
 que no sé si sou un ángel
 de lo celestial vingut,
 escultura idealizada
 que en somni d' amor, algun
 artista ab esplay sublim
 d' inspiració, ha concebut,
 ó es que portat á un altre astre
 me trobo del nostre lluny,
 hont de suprema bellesa
 los sers tenen lo dibuix
 Fins al passar envanida,
 caminant ab reyal ureh
 m' ha semblat deixavan l' ayre
 embaumat d' un dols perfum
 com deu ser el que 's respira
 en los mons desconeguts
 qu' en lo fons del espay brillan
 quan lo sol en ell no llu.
 Y, per cert, senyora mia
 que en vostre cap s' hi recull
 tot lo que del Sol nos dona
 vida y forsa, ditxa y gust.
 Lo foch ab que 'ns illumina
 lo tenen los vostres ulls,
 que son blaus perque mes semblin
 trossos de cel seré, pur.
 Sos raigs d' or, brillants, son vostra
 cabellera, sens embulls
 extesa en vostras espatllas
 com inundació de llum.
 Y vostra boca, al desclóures

per sonriure, essent estuig
 de petóns, sembla poncella
 que obra vostra esguart mitj
 (cluch.

Enluhernat de desde l' hora
 que us he vist, senyora os jur
 que 'm sembla no te la vida
 amargantó, dol, ni enuig
 que som ja á la primavera;
 que l' oreig porta murmulls
 de sospirs suas amorosos;
 que 'ls aucells no son poruchs
 y que ja no te d' haverhi,
 en la terra, trist ningú
 á vostre costat, senyora,
 que be s' hi estaré á aixepluch
 de tot sentiment indigne,
 de pensaments malestruchs,
 que omplintne vos cor y pensa
 s' embelleix lo més obscur.
 Me faig compte, essent tan

(bella,
 que us adornan las virtuts
 d' aquells ángels que lleals fo-
 (ren
 á Déu, quan Lusbel, plé d'
 pretenia apoderarse (urch,
 de las regións de la llum
 pera governar la esfera
 segóns son despótiç gust.
 Pero encar que siau rossa
 com aquell ángel caygut:
 com la feble Margarida
 que va cedí per l' orgull
 d' ostentar las embruixadas
 joyas que Faust li va dúr,
 també ostenta cabellera
 rossa com los brims d' or pur

aquell ángel de la guarda
 que als peus te á Lusbel vensut.
 També als vostres peus voldria
 estarmhi, pero no adust,
 revolcantme com lo diable,
 mirantvos closos los punys,
 lligat ab fortá cadena
 com fera que impotent gruny,
 sino embadalit rebentne
 l' esguart dols dels vostres ulls,
 lo sospir de la vostra ánima,
 y lligat al vostre gust
 ab aquestas rossas trenas
 que adornan ab sos perfums!

S. ALSINA Y CLOS.

MAMBISSERÍA

—¡Que nos dan un palisa cada
 mañana y otra cada talde! ¿Y
 qué?...

Teatros

UN RECADO

NOVEDATS

La nit calurosa, el teatro
 ple á reventar, el públich
 inquiet é impacient... Do-
 nava gust entrar á *Novedats*
 el dissapte al vespre.

Pero 's tractava de veure
 á Vico, y encare que 'l
 teatro hagués estat rodejat
 d' un circol de foch y en
 cada porta hi hagués ha-
 gut un parell de pessas d'
 artillería, la concurrencia
 hauría sigut la mateixa.

Diguin lo que vulguin
 los encarregats de certifi-
 car aquesta mena de defun-
 cions, el públich no es
 mort. El públich lo que fa
 es retreures dels especta-
 cles que no li diuen res
 ni li ensenyan res. Quan

—¿Estamos? Que he ido á la re-
 vista de comisario: ¿te acordarás?
 —Si señort: que ha idu á da una
 vista al confesionariu.

en lo cartell hi ha un nom, un verdader nom; quan lo programa es un programa de veras, el públich corra al teatro, s' atropella per salvar la porta y paga sense titubejar dotze rals per una entrada qu' en lo despaig ne costa dos

En Vico en lo seu famós telégrama no ho va dir tot. En ell manifestava qu' *encare té brusa y espartenyas*; pero no deya que també té la flama del geni, l' art sublim, la potencia creadora que transforma la ficció en maravillosa realitat. *Encare te aixó també.*

Veritat es que si en lo telégrama s' ho callava, ja va cuydarse de demostrárnosho sobre l' escenari de *Novedats* dissapte á la nit. Vico es el gran artista de sempre; artista que trepitja l' escena com ningú, que diu com ningú, que s' eleva á una altura á la que ningú s' ha elevat may...

¿A qué parlar de *Juan José*, quan tothom coneix l' obra de 'n Dicenta y ha tingut ocasió de saborejar sas bellesas innumerables?

Basti dir que sa execució per en Vico fou una serie continuada de triunfos.

L' ilustre actor doná tal relleu al seu paper, que á molts espectadors que ja la coneixian els semblá en alguns passatjes veure l' obra per primera vegada.

Els aplausos foren estrepitosos en las situaciones culminants y al caure per darrera vegada 'l teló l' ovació s' convertí en deliri.

Cal confessar que 'l senyor Vico s' vejé perfectament secundat per tots els que l' acompanyaren.

Fins ara 'ls plens se contan per representacions.

Demá va *La Carcajada*.

NOU RETIRO

¿Companyia d' ópera económica dirigida per en Pérez Cabrero? Exit segur.

Desde 'l dia de la inauguració s' ha pogut veure que la bona estrella del simpátich mestre está ben lluny d' eclipsarse. Guiats per la seva batuta, 'ls modestos artistas de la companyia s' transforman en gegants y 'ns donan un *Faust* que n' hi ha per lleparsen els dits, y uns *Hugonots*, que obligan al espectador á preguntar-se:

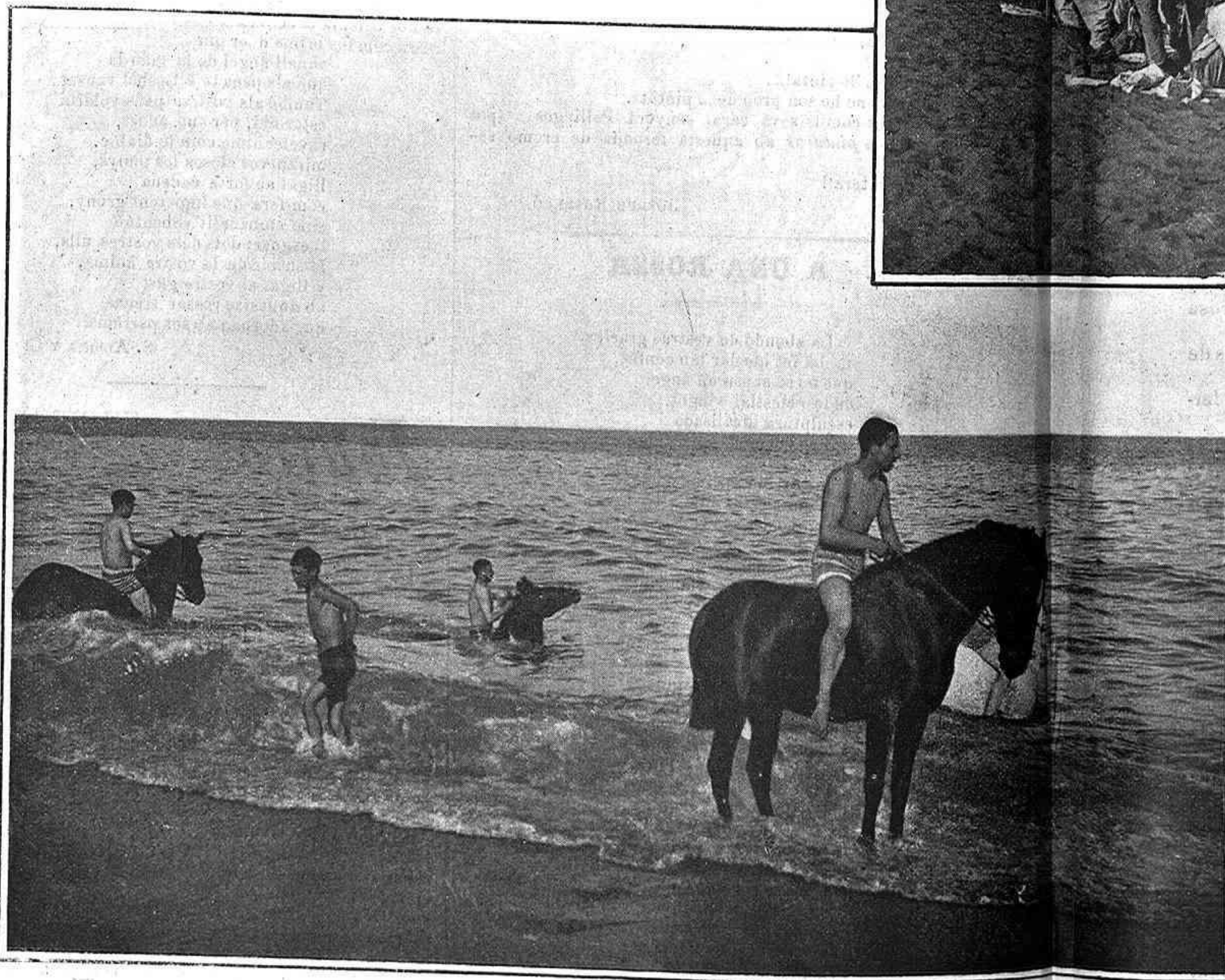
¿Pero qu' es aixó? ¿'L *Retiro*
ó 'l teatro del *Líceo*?

En aquestas dugas óperas s' hi han distingit las senyoras Pons, Calvera, Caroli y Bianchini, y 'ls senyors Merini, Rovira y Boldú, que han compartit ab el mestre Pérez Cabrero 'ls aplausos de la concurrència.

TIVOLI CIRCO-EQUESTRE

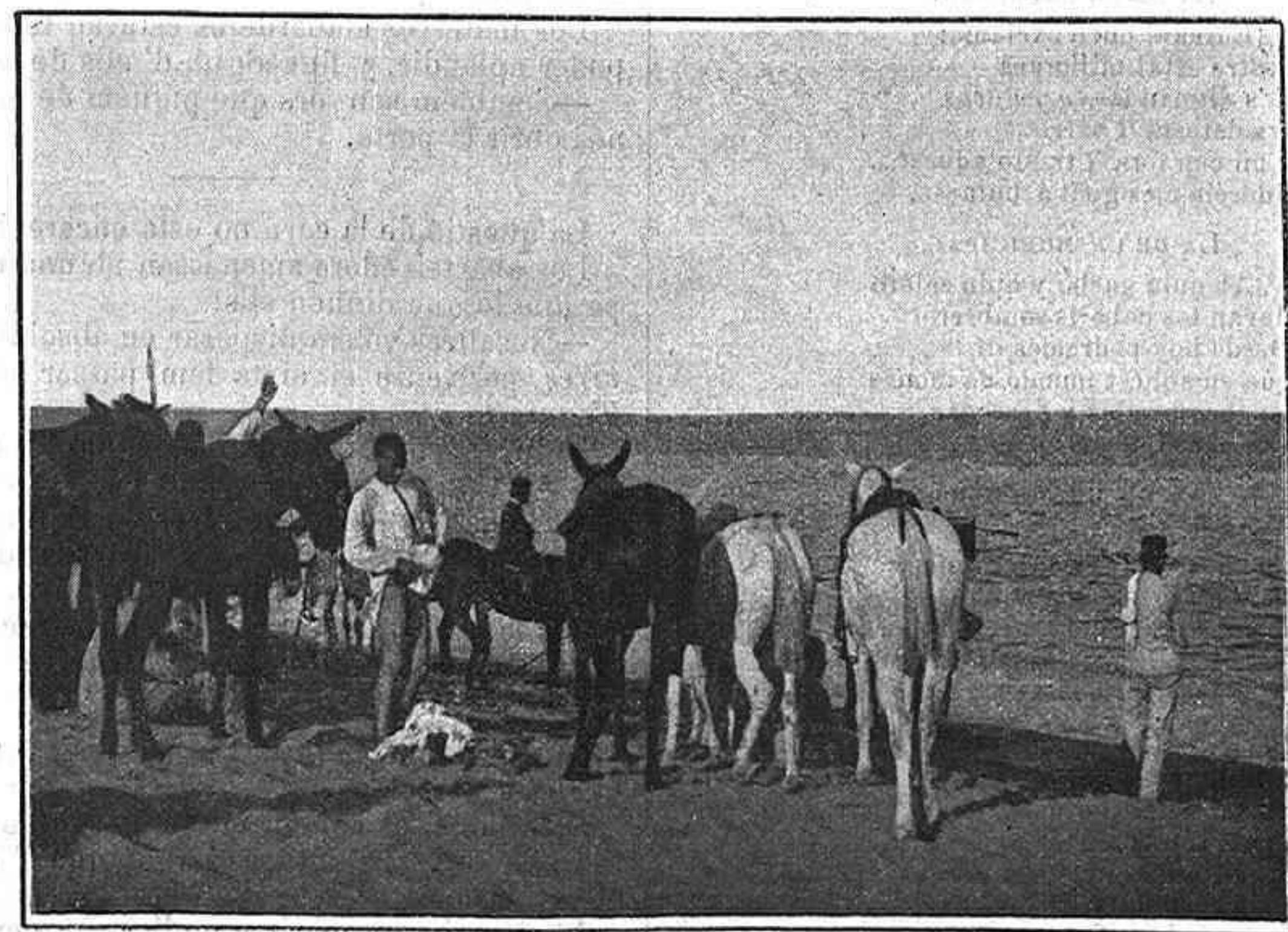
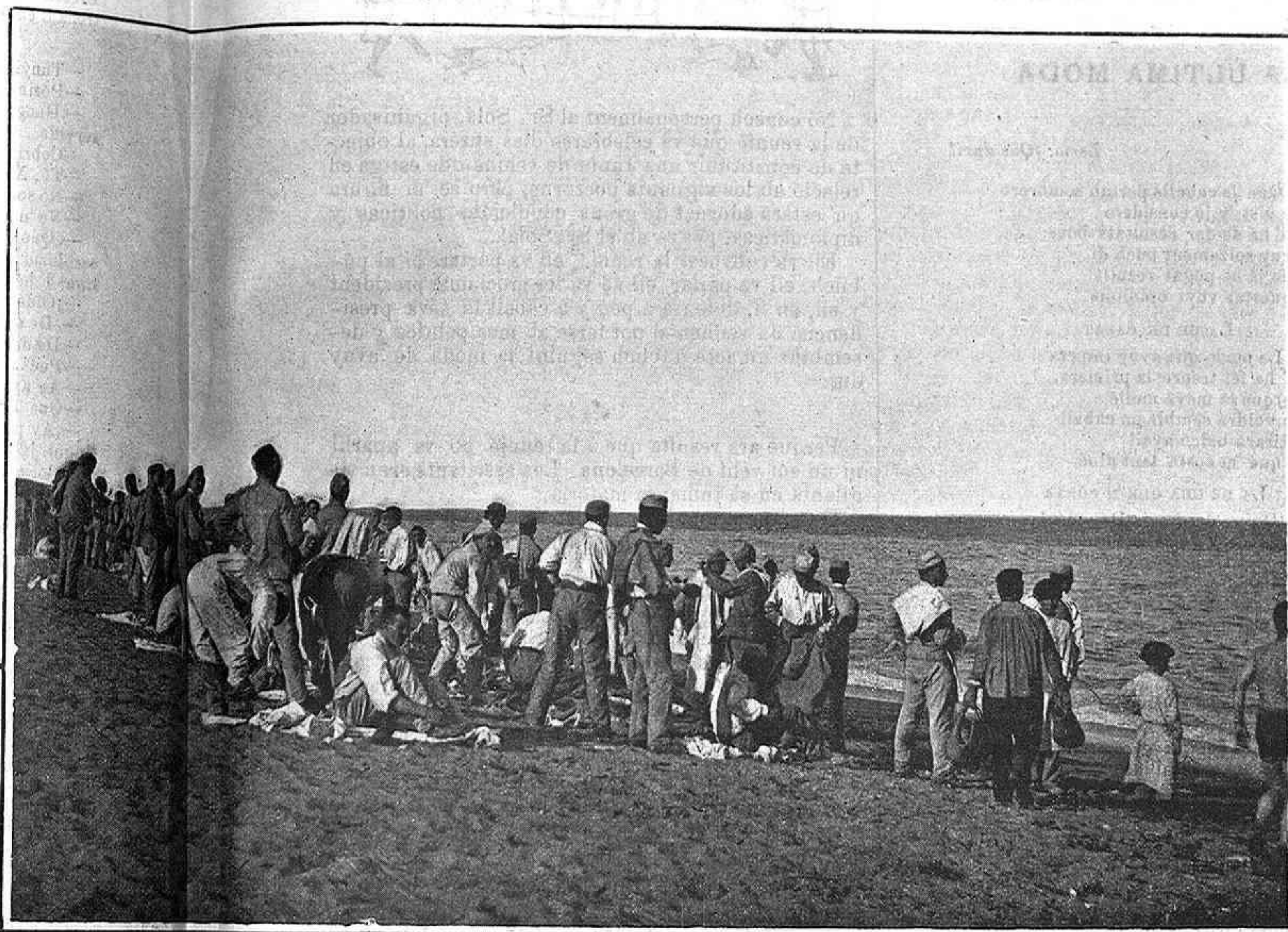
El benefici de la graciosa Rosita del Oro fou un aconeixement.

Se coneix que 'l públich barceloní, veyent que 'l or s' amaga, corra á buscarlo allá ahont sab que n' hi ha.

L' EXÉRCIT A L' AYGUA

ELS SOLDATS DE LA GUARNICIÓ BANYANSE EN LA PLATJA DE LA MAR VELLA

(Ins. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA.)

1. Apunt de posarse en remull. - 2. Banyistas de caballería. - 3. ¿Quí s' hi ficarà primer?

Y 'l del *Tivoli* es lo que 's diu or de lley.
Encare que sigui *acunyat* en llengua castellana.

N. N. N.

LA ÚLTIMA MODA

Lema: ¡Que duri!

Que 'ls caballs portan sombrero
he vist, y jo considero
qu' ha de dar resultats bons,
avuy solzament puch dí
que ja he pogut recullí
aquestas vuyt opinións.

LA DE UN CASAT

La moda que avuy impera
m' ha fet treure la primera,
perque la méva mullé
no voldrá semblá un caball
y tiraré balcó avall
lo que 'm costa tant diné.

LA DE UNA QUE 'N PORTA

¡Quína desgracia Déu méu!
Per mí aixó será una creu
si de París prest no vé
un invent que considero
ha de suplir al sombrero
per poguer sortí al carré.

LA DE UN GOMÓS

¡Caratzuz! ¡Bona l' hem feta!
Quant la méva Marceneta
zabrá lo que eztá pazant,
com que zempre ha eztat molt fina
's posará mantellina
y 'lz barrets durá al encant.

LA DE UNA QUE 'N FÁ

Será una vinya per mí,
tindré la feyna á desdí
puig los caballs dels senyors
per no seguí als comerciants,
voldrán barrets elegants
cuberts de llassos y flors.

LA DE UN EMPRESARI

¡Eureka! puch exclamá;
nostre estat milloraré
si 's dignan las *currutacas*
ara detestá 'l barret,
y un cop fora 'l trasto aquest...
tindrém mes gent á butacas.

LA DE UN MUNICIPAL

¡Ab quin garbo y quin salero
llevan los caballs sombrero!
Desde hoy podremos dí
que en aquest mundo de monas
muchas bestias y personas
van por el mismo camí.

LA DE UN COCHERO

Si fos tonto pensaría
qu' ha triunfat la Anarquía,
puig ab lo sistema aquet
quant vingui del passeig l' hora
jo, 'l caball, y la senyora....
¡tots tres portarém barret!

LA MEVA

Si la meva val també
parlant molt formal diré,
que 'l sombrero als animals
los está mes be que á ellas,
puig l' adornán ab orellas
que semblan flors naturals.

FRANCESCH COMAS.

No conech personalment al Sr. Solá, organisador de la reunió que vá celebrarse días enrera, al objecte de constituhir una Junta de vehins que estiga en relació ab los vigilants nocturns; pero se 'm figura qu' estará adornat de grans condicións políticas y diplomáticas. ¡Vaya ab el Sr. Solá!...

Ell va convocar la reunió, ell va portars'hi al públich, ell va parlar, ell se va fer proclamar president y ell, en fi, defensa á peu y á caball la séva presidencia. Ja veuhen si pot ferse ab mes política y desembrás un acte públich seguint la moda de avuy día.

**

Perque ara resulta que á la reunió no va anarhi ni un sol vehí de Barcelona. Los assistents eran vigilants en sa inmensa majoría.

De manera que 'l Sr. Solá, mes que president de una Junta de vehins, ha quedat nombrat *vigilant dels vigilants*.

¡Y la bona manya que va donarse en la designació de sos companys de Junta!... Vá posarhi periodistas tan caracterisats com lo Sr. Baró, com lo senyor Corominas y com lo Sr. Llauder; homes públichs tan coneguts com los Srs. Jover, Comas y Masferrer, Collaso y Gil, etc., etc. En fi, tot gent de figura. Y ell, lo Sr. Solá, president de tota aquesta gent.

Un vigilant ja ho deya: —Al Sr. Solá no es necessari obrirli cap porta. Ell mateix se las sab obrir totas.

**

Durant la reunió, al perorar, va obtenir bastants aplausos.

Procedían dels mateixos vigilants que tenían la consigna de tributarlos y cumplían ab rigurosa exactitut.

Los mateixos alabarderos estavan tots estufats de poder aplaudir, y fins algun d' ells deya:

—Semblém senyors que piquém de mans per fer nos obrir la porta.

La qüestió de la carn no está encare ben resolta. Los abasteixedors amenassan ab una nova *huelga* perque lo que diuhen ells:

—Nosaltres volém disposar en absolut dels *matarifes*, per veure si aixís fem passar alguna vaca *Traviatta*.

Naturalment, aixó á Barcelona no li pot convenir, y 'l Sr. Coll y Pujol fará molt bé mantenint en absolut lo servey dels *matarifes* del Ajuntament.

En una paraula: als dels abasteixedors de cap manera 'ls ha de concedir l' alternativa.

Tot lo mes que podria fer sería reconeixe'ls la qualitat de *sobresalientes de matarife*.

Los negres *aschantis* van simpatisant ab lo públich de Barcelona.

Son molts los concurrents que agafan ab ells molta franquesa, y d' altres n' hi ha que s' esmeran en obsequiarlos.

L' altre día un marit y muller van demanar al director de la tribu que 'ls hi permetés emportarse'n á casa seva un nen, al objecte de convidarlo á dinar y ferli alguns regalets. Y tal dit, tal fet. Lo nen as-

chanti va sortir encantat de l' amable hospitalitat de aquell matrimoni blanc.

Si l' exemple va cundint no hi haurà barceloní de gust y de recursos que no tingui á dinar á algún aschanti, perque aquest quan se 'n torni á l' Africa pugui dir de Barcelona lo que 'n digué Cervantes: «Archivo de la cortesía, etc., etc.»

L' altre día un jove deya:

—Estich esperant que se 'm mori la sogra per endurme'n á casa á tota la tribu negra y obsequiar á tota la parentela ab una *juerga* de dol.

Segons veig en un periódich, lo rey de la Fransa xica treballa activament per segregat de Barcelona 'ls pobles de Sant Martí y de Sant Andreu.

¡Aquesta afició als Sants resulta molt significativa!...

Perque son moltes las vegadas que algú 's mostra devot dels Sants, no tant per las imatjes, com per las limosnas.

Si ara no están los catalanistas contents de 'n Silvela, ni may.

Als Jochs Florals de Valencia, ha cantat D. Paco las excelencias del regionalisme.

Bé es veritat que Jochs Florals y Jochs de mans per alguna gent política ve á ser una mateixa cosa.

Però de totes maneres D. Paco ha parat las telas.

Y 'ls catalanistas sempre s' han distingit per tenir molts pardalets al cap.

L' etern plagiari ha acudit al *Diluvi* ab l' idea de neutralisar l' efecte de las demostracions de simpatía dispensadas al Sr. Ximeno Planas.

«Si todos los periódicos—diu—se inspiraran en los mismos sentimientos de justicia y seriedad que tanto enaltecen á la publicación que Vd. tan dignamente dirige, no se hubiera alterado la verdad de los hechos, ni agriado los ánimos en perjuicio del desterrado.»

De manera qu' en concepte del *Tenorio de hivern* qui ha perjudicat al Sr. Ximeno no ha sigut ell sino la premsa que s' ha ocupat de aquest desgraciat assumpto.

Lo mateix *Diluvi* al insertar la carta del *Suripanto* aconsella al séu firmant que no gastis tants romansos, fentli present que s' imposa l' indult del periodista desterrat.

Però aixó seria un plagi de la conducta que observa en cassos semblants tot home de cor, y aquests plagis si que no 'ls estila l' autor de tants altres de carácter literari, perque aquests lluny de reportar beneficis implican lo pago de las costas.

Una nena al séu xicot:

—Mira Arturo, avuy es lo día mes apropósit pera demanar al papá la méva má.

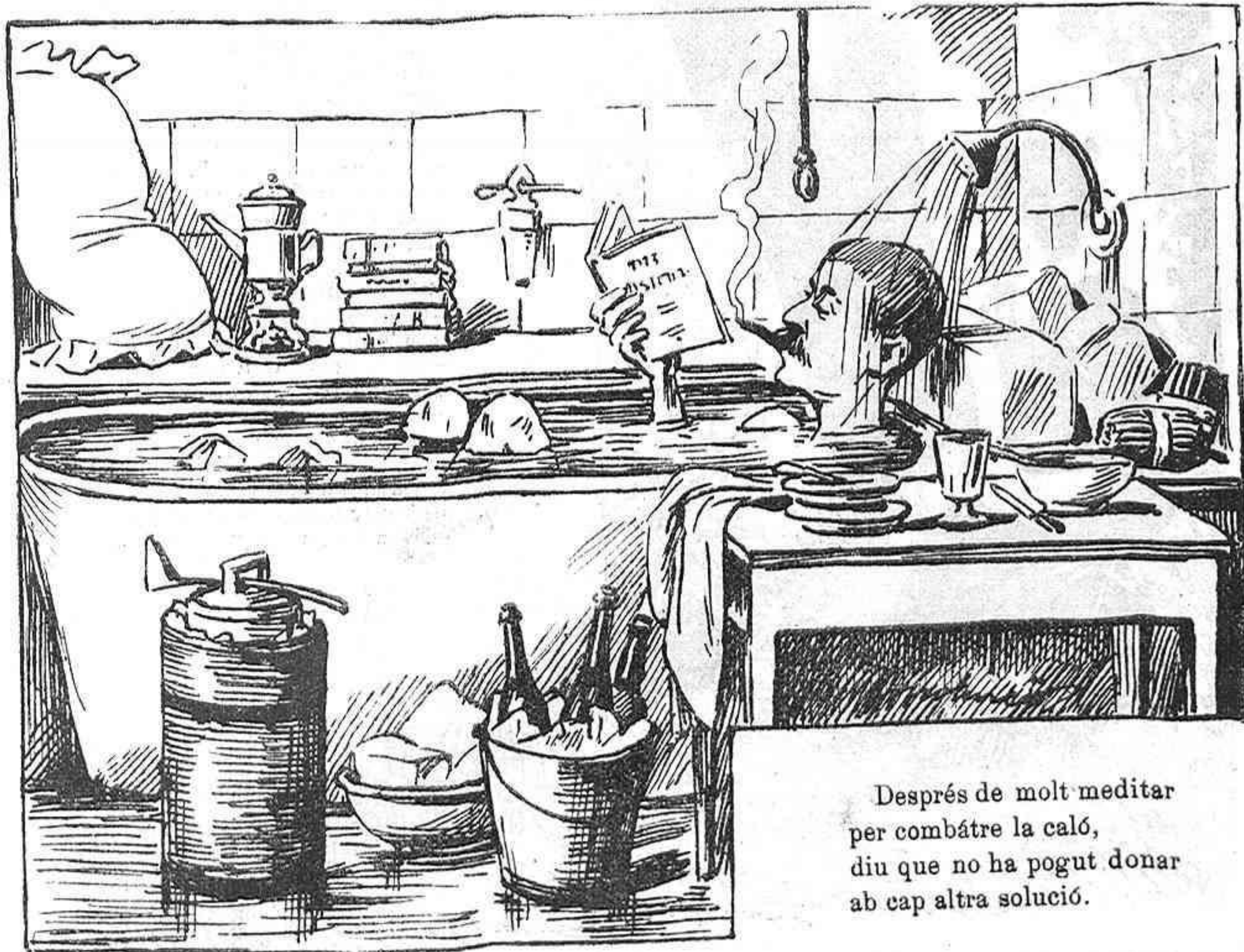
—De manera que avuy está de filis?

—No; al contrari: li han portat lo compte de la meva modista y s' ha posat tan rabiós, que crech que permetrá que 'ns casém, sols pel gust de no veure's obligat á pagar cap altre compte.

QÜENTOS

Un cómic dolent que no podía presentarse á las taulas sense que l' públich li dongués mostrats del

L' ÚLTIM REMEY

Després de molt meditar per combatre la caló, diu que no ha pogut donar ab cap altra solució.

FILOSOFÍA CAMPESTRE

séu desagrado anunciá un día 'l séu benefici.

Y al péu dels programas hi feu estampar la següent nota:

«En proba de consideració al públich se li adverteix que 'l beneficiat no pendrà part en la representació.»

En un regiment se donan lliçons de orientació.

Lo sargento á un quinto:

—Vamos á veure si ho has entés. Al davant hi tens el Nort; á la dreta l' Est; á la esquerra l' Oest, y al darrera... ¿qué hi tens?

Lo quinto després de reflexionar una estoneta:

—Al darrera?... La motxilla!

Una senyora ab lo desitj de mortificar á un conegut que li fá la cort, li diu sonrihent:

—¿Sab que desde que no 'ns hém vist observo una cosa?

—Qué, senyora?

—Observo que ha canbiat molt: comensa á fer-se vell.

—¿Sab qu' es aixó? Un efecte del gran amor que

li professo. No vull de cap manera que vosté envellexi tota sola.

—•••—
¡¡OJO!! Srs. ANUNCIANTS

Ab la fals, segant cibada, un pagés de Besalú, va desgraciarse la cara y 's va fe un ull... de vellut.

Va baixar á Vilafranca, y á casa 'n Pau Moradui va llegí un retol que deya ab lletres grossas com ruchs: ¡¡¡OJO!!! ¡¡GRAN LIQUIDACIÓN!!
 —Aqui hi trobaré 'l que vull
 —va dirse—y á la botiga entrá l' home resolut.

Un salta-taulells al veure'l sens deixarli dir «Jesús» va comensar á ensenyarli géneros de molt consum.

—Qué vol: ¿una barretina, ó un pantalón de vellut? mocadors de fil ó seda? mitjons, mitjetas, peuchs?...
 —Calli, calli, ab tants articles no m' ha dit lo que jo vull.

—Potser vol un traje á mida? *Hombre*, no hi 'via caigut.
 —Tampoch me falta cap trage.
 —¿Donchs que vol?

—Vull comprá un ull de vidre, 'l bó que tenia me 'l vaig fer mal-bé pe'l Juny.
 —No 'n veném d' aquest article.

—¡Quina llástima que aquest arbre no siga una pomera y que per aquí no hi corri alguna serp!...

—¿Qué diu que no? ¡Ay, jo 't refúm!
Donchs, no posin may mes ¡¡Oco!!
si per cas no venen ulls.

FÉLIX CANA.

Acudits

Marit y muller després de una *refriega*.
—¿Podrías dirme, noya, per qué m' has tirat aquest plat?
—Per evitar que tú me 'l tiressis avants: vet'ho aquí!

PEPET DE L' ALA.

En Ramón fa pochs días ha fet pintar al frontis de la seva botiga un escut ab la següent inscripció:

«PROVEEDOR DE LA CASA REAL»

Y en Peret, l' amo de la botiga del davant, gran competidor de 'n Ramón, volent sobrepujar al seu rival, hi ha fet inscriure lo següent:

«PROVEEDOR DE LA CASA PESETA»

JUMERA.

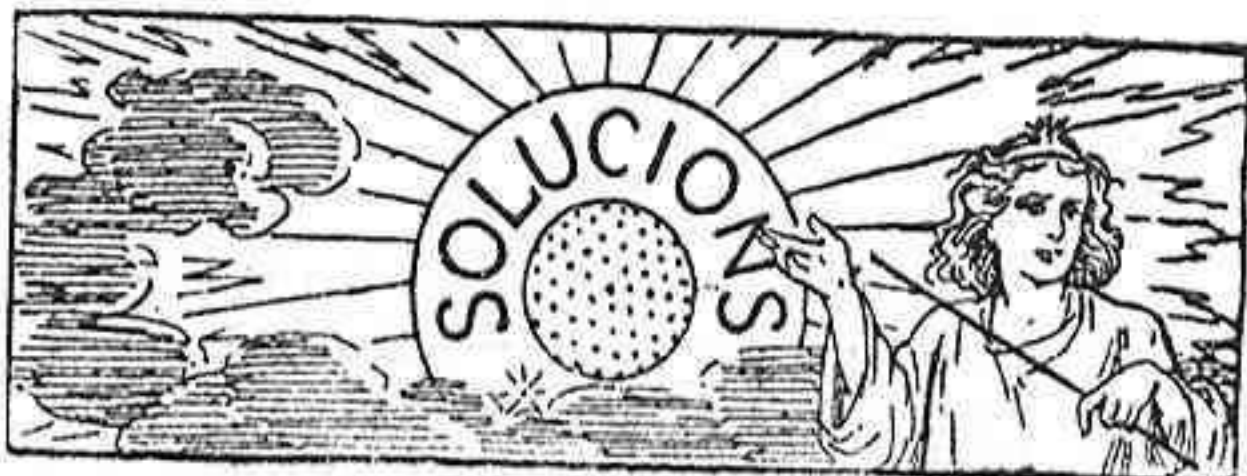
Una minyona llegeix un periódich, y al veures sorpresa per l' amo se l' amaga sota del devantal.

Al cap de una estona de permaneixer en aquesta actitud, l' amo li pregunta:

—¿Qué hi tens aquí sota, que fa rato que hi amagas la ma?

—Qué vol que hi tingui, senyoret—diu ella—*El Fandango*.

F. GARCÍA A.

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Per-ju-di-ca-ri-a.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Lloros—Soroll.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*A ca la sonámbula.*
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Llibreta.*
- 5.ª GEROGLÍFICH.—*Per caló l' istiu.*

XARADAS

I

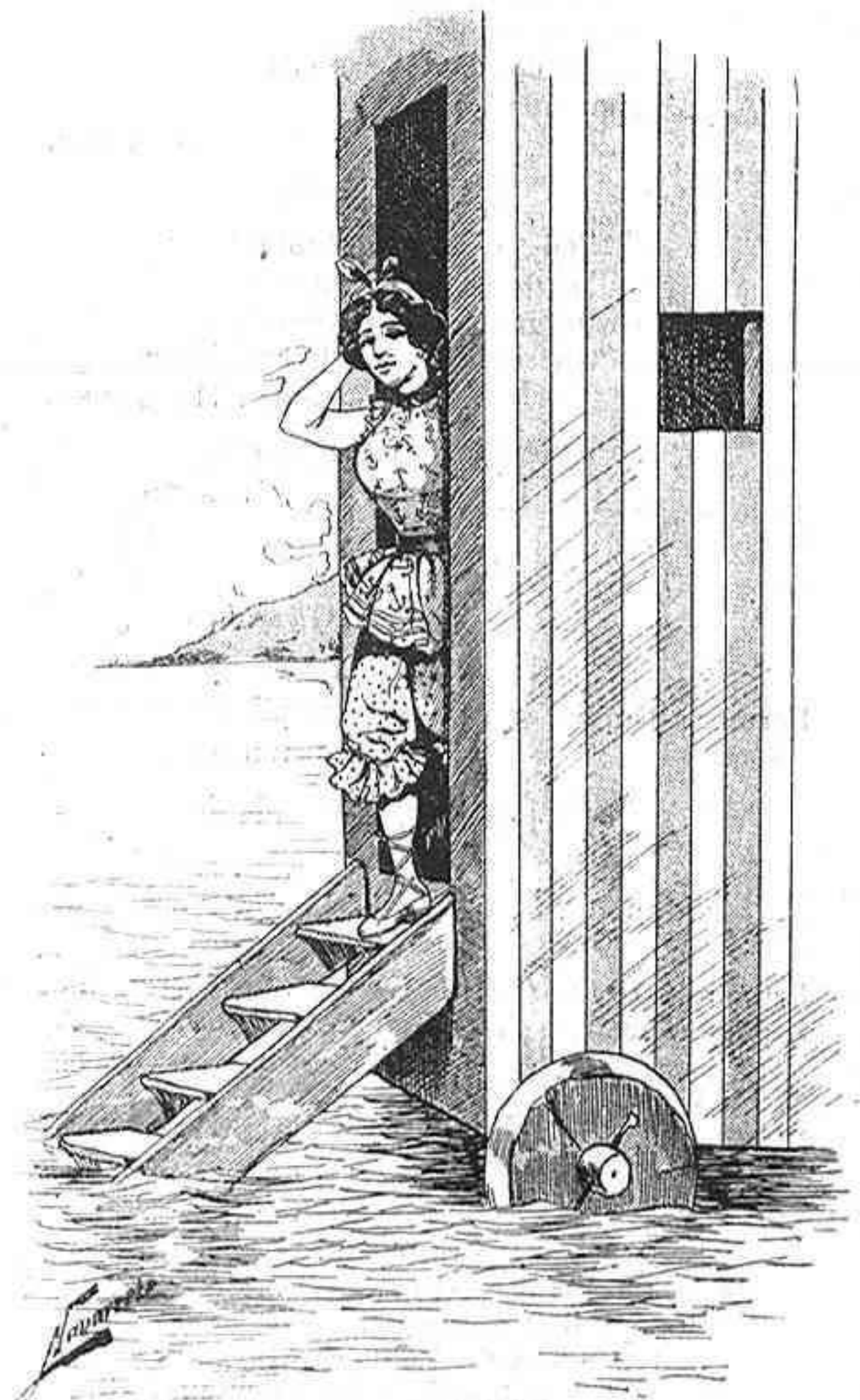
LAS APARIENCIAS...

—Passava per la rambla una xicota que de tan *quarta-dos*, de cap manera vaig volguer *hu-dos-tres-quart* los passos pera seguir á n' ella.
Després de molt seguir-la perduda ja! l' *hu-quart* y la *xaveta*,

de tant ferme voltar carrers y plassas, vaig preguntar-li ab modos com se deya. No 's feu pas pregar gens; puig demostrantse ab mi ser molt atenta, ab veu molt carinyosa va dirme:—Jo 'm dich *Quarta-quinta-sexta* pera servi á vosté, y si convé á tota la seva parentela.—
¡Renoy al senti aixó! que tou estava t' *hu-tres-quart* valg pensar, com una bleda; y enecat com un boig per sa hermosura d' aquella pell tan fresca vaig dir-li si tenia *quarta-quarta* que jo ab molta prudencia, ab ella parlaria per' dir-li: que molt *hu-tres-quart-cinch-sexta* á la noya, y no li *total* regalos, si 'm permetés la entrada á casa seva; per no fernos l' amor d' amagatotis, qu' es cosa molt antiga... y fa escudella. Mes ella al senti aixó se 'm posá á riure d' un modo escandalós que feya pena, dihent que no tenia *quarta-quarta* ni tampoch *tersa-sexta*, pro si, una *sexta-quart* molt *cinch-segon* que 'n lloch d' admetre amor, admet pessetas. ¡Heu vist! aquella dona era un romanso que viu en lo carrer de etc., etc.; y 'm va costá al seguir-la per *sexta-prima-inversa*, ferme gastar... sabatas malehint de tot cor *quart quart-la hu-trella*.

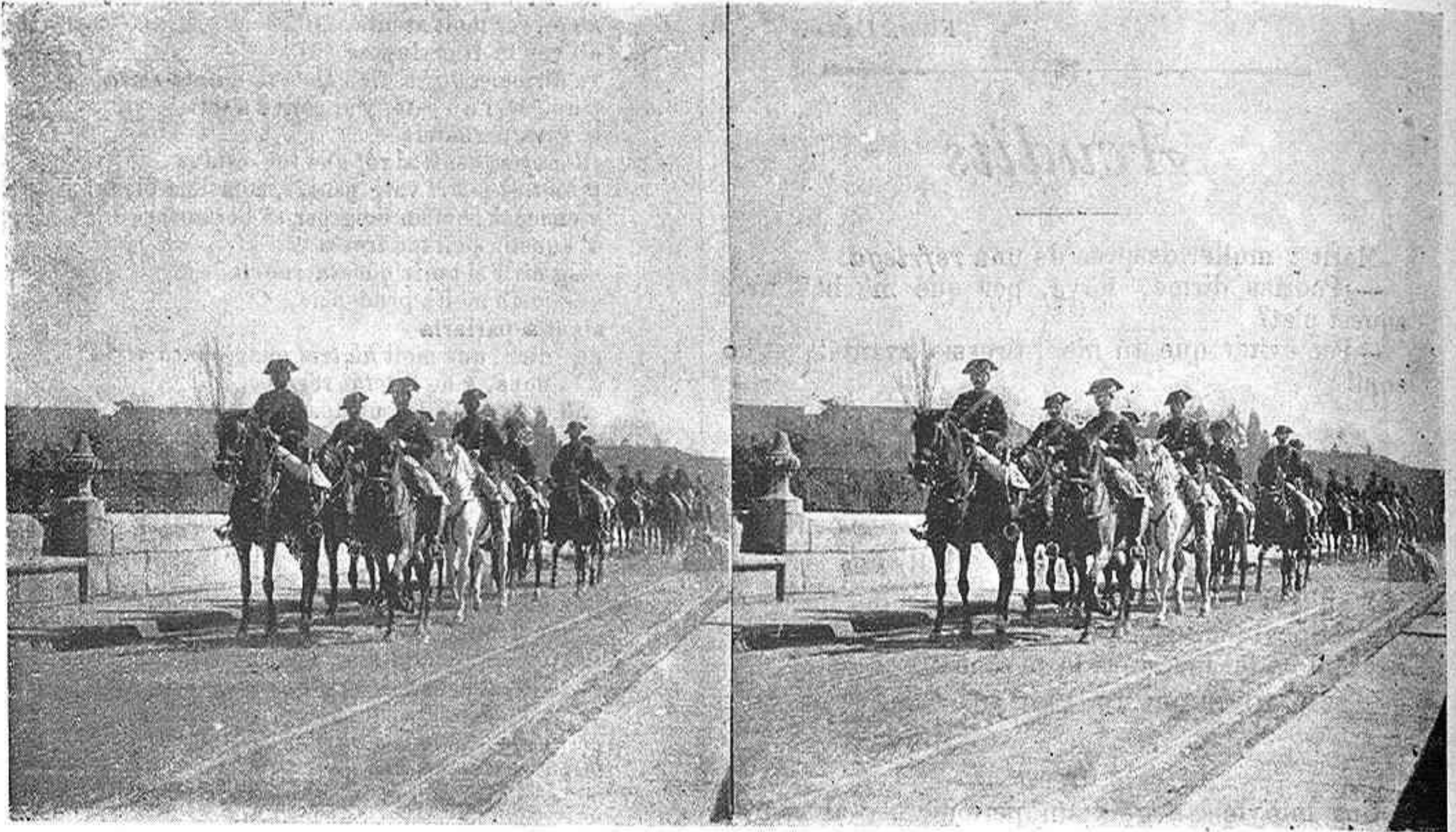
ANTÓN DEL SINGLOT.

EXPLORANT

—¿Qué veig! ¿La viuda fent el mort al costat del Emilio?... Vaig á dir-li que en ayguas mévas no hi vull piratas.

L' ESTEREOSCOP DE «LA ESQUELLA»

GUARDIA CIVIL MONTADA

II

Consonant es ma *primera*,
ma *segona* musical,
també consonant *tercera*
y un ofici ma *total*.

OISE SOJ.

MUDANSA

—Qué teniu *Tot* al *total*?
—Del *tot* la corda era nuada
y alló una ora descuydada....
—¡Qué hi farém! ... Passar lo mal.

JAUMET MASQUEFA.

TRENCA-CLOSCAS

CAMILA PECÍ

GRANADA

Formar ab aquestas lletres lo títul de un senmanari.

ENRICH SAFORCADA.

TERS DE SILABAS

· · · · ·
· · · · ·
· · · · ·

Primera ratlla vertical horisontal: los correus ne portan.
—Segona: aucell. —Tercera: nom de dona.

UN FALS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 —Vocal.
5 1 —Nota musical.
2 1 5 —Moneda.
2 4 3 1 —Per vestir.
5 5 6 2 6 —Flor.
1 2 3 4 5 6 —Poble catalá.
3 1 2 3 1 —Part de la persona.
3 4 5 1 —Util per jugar al billar.
1 5 5 —Vejetal.
4 2 —Mineral.
3 —Consonant.

PEPET PANXETA.

GEROGLIFICH

· ·
· ·
+

EN

EN

LLUÍS FONDO,

ESPECÍFICHS CATALANS

preparats per lo Doctor Boatella

CREMA DE SALICILATS DE BISMUT Y CERI

Agradable al paladar y fácil de pendre tan als majors
com als menors d' edat.

Cura tota classe de diarreas y vómits, inflor de ventre,
disenteria, llagas y tota classe de inflamacions del ventrell
y budells, cólichs delas criaturas y de la dentició, dels vells
y dels tisichs.

D' efectes rápits en tota classe de descomposicions de ven-
tre sobre tot en las produhidas per lo calor del Istiu.

GRANULAT DE VICHY EFERVESCENT

De efectes curatius segurs en tota indigestió, flatos, bilis,
rodaments de cap, mareig. Indispensable als viatjans sobre
tot de paissos cálits.

Com á beguda refrescant y de recreo no té substitució,
apaga la sed y evita los vómits y diarreas propis del Istiu.

Aquest medicament sustitueix en tots los casos á la mag-
nesia efervescent de la qual se 'n fá tan abús determinant
sa mala preparació mal de pedra y debilitat de la sanch.
Reemplassa las aigues y sals de Vichy per la séva bondat
y economia.

De venta en la farmacia del Doctor Boatella, successor
de Aguilar, Rambla del Centro, 37, frente al Teatro
Principal.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANUNCIS.

FILIGRANA

HISTORIA de UN SEQUESTRO

por M. Martinez Barrionuevo

Un tomo 8.º Ptas. 3.

VENTA DE HIJOS

NOVELA ESPAÑOLA

por M. Martinez Barrionuevo

Edición ilustrada

Precio Ptas. 3'50.

ANDALUZA

LAGRIMAS, VINO Y COPLAS

por M. Martinez Barrionuevo

Un tomo 8.º Ptas. 3.

EL GRAN PECADO

NOVELA ESPAÑOLA

por M. Martinez Barrionuevo

Un tomo 8.º Ptas. 3.

MANUAL PRÁCTICO DE ELECTRICIDAD

GUÍA DEL MONTADOR ELECTRICISTA

por L. GARCÍA

Un tomo 8.º Ptas. 3.

POEMETS EN PROSA

por IVAN TOURGUENEFF

TRADUCCIÓ CATALANA DE NARCÍS OLLER

Un tomo 8.º Ptas. 1'50.

REVISTA DE COMISARIO

ALBUM DE GÉNERO MILITAR

por R. FRADERA.

Precio Ptas. 1'50.

BARCELONA A LA VISTA

ALBUM DE 192 FOTOGRAFÍAS

encuadernadas á la inglesa Ptas. 8

Tapas para la encuadernación de

BARCELONA A LA VISTA

Ptas. 2

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravíos, no remetent ademés 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

INGENUITAT (per MARIANO FOIX.)

—N' hi ha que tenen pardals al cap: jo tinch coloms per tot arreu.